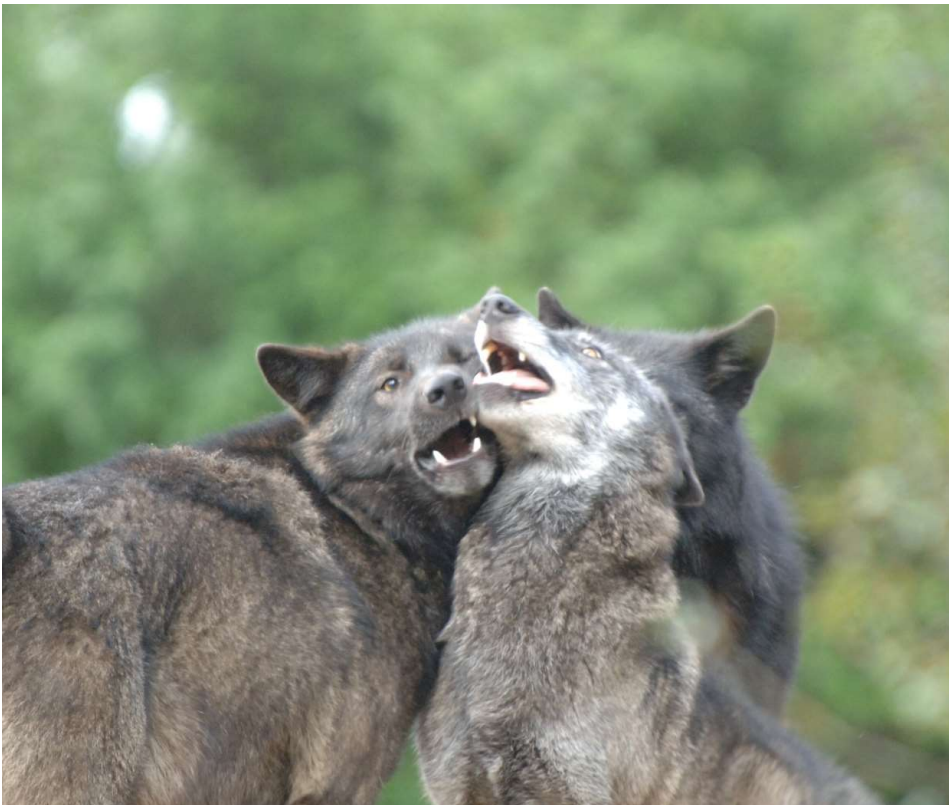

Adfærdsbiologi

Hundens rovdyrsadfærd

Jagtadfærden er stort set den samme, som vi ser hos ulve. Hundens oprindelige stamfader:

- Søge
- Forfølge
- Løbe op
- Jagte
- Bide, fastholde, ryste, dræbe
- Bære bytte
- Flå og spise

Dialog i grupper

1. Hvornår oplever I, at hunden er et rovdyr?
2. Hvornår er det en udfordring, at vi arbejder sammen med et rovdyr?

20.000 års udvikling

Jagthundene nedstammer ligesom alle andre hunde fra ulvene, og jægere har igennem årtusinderne fremavlet forskellige racer og egenskaber hos jagthundene.

Forskningen viser, at ulven blev en del af menneskets verden og fulgte dem på jagt for mere end 20.000 år siden.

I dag ser og anerkender de fleste hundeejere ikke hunden, som det den i sin sande natur er. Nemlig et rovdyr. Disneyficeringen, især, sat sit præg på opfattelsen af hunden - i en uheldig negativ retning.

Disney vs. B. F. Skinner (1904 -1990)

Disneyhunden er yderst intelligent, og kan løse komplekse problemer. Den er moralsk, og evner at planlægge og udføre hævn. Den kan endda se værdien af kunst, og forstår sig på god musik.

B. F. Skinners hund (sorte boks) har en adfærd, der skabes af udelukkende input og output. Behaviorisme. Hvis hunden gør det ene, så udløser det noget andet. Konsekvens af adfærd (adfærdsbiologi).

Hvem har så ret? Og endnu vigtigere! Hvor ville de fleste hundeejere placere deres opfattelse af deres hund? Hos Disney eller hos Skinner?

Et eksempel

En hund har flere gange fået skæld ud, når den er blevet taget i at bide i dørkarme.

Hunden stopper med at bide i dørkarme, når ejeren er hjemme, men gør det fortsat, når den er alene.

Når ejeren kommer hjem og ser skaderne, ligger hunden ørerne tilbage, kryber og sænker hovedet.

Disneyhunden

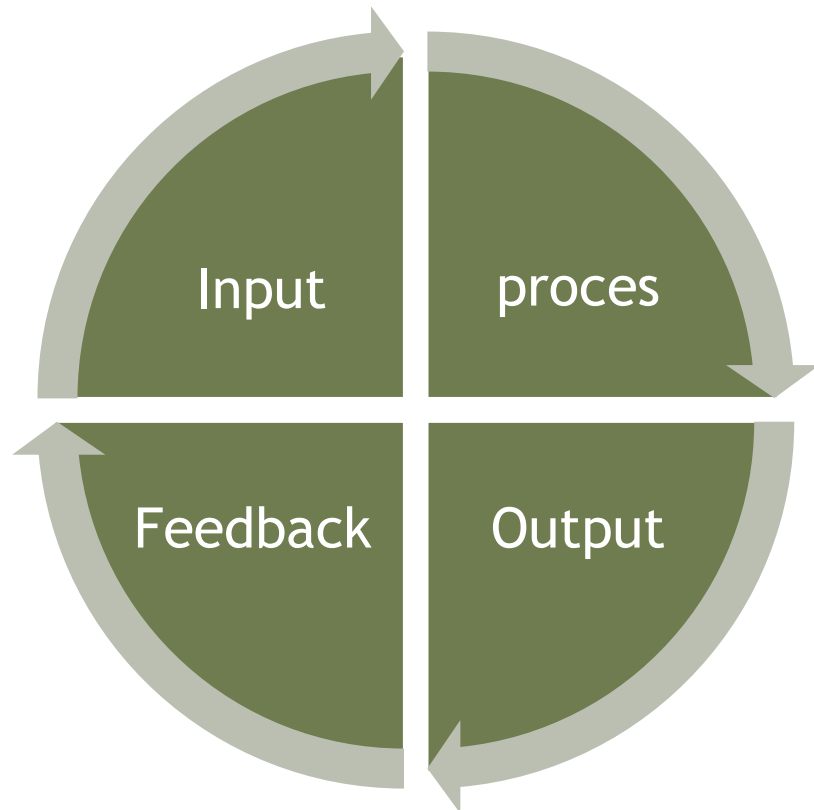

Hunden har, pga. skæld ud, lært, at den ikke må bide i ting, og at det gør ejeren vred. MEN!

Hunden kan ikke lide at være alene hjemme, så den hævner sig, når ejeren er gået. Den gør det, selvom den ved, at det forkert.

Hunden bliver alligevel ked af ugerningen og fortryder, når ejeren kommer hjem igen.

B. F. Skinners hund

Hunden har, pga. skæld ud, lært, at det er farligt at bide i dørkarme, når ejeren er hjemme, men det er ok, når ejeren ikke er hjemme.

Den er lidt utryk ved at være alene, så det beroliger den at tygge på noget, og så går tiden også hurtigere.

Når ejeren kommer hjem, har den lært, at den skal have skæld ud. Den viser derfor dæmpende signaler i håb om at undgå skæld ud og straf.

Hunden ved altså, at ejerens hjemkomst (bil i indkørslen) er et forvarsel om "straf", men den ved ikke hvorfor.

Den menneskelige hund

Der er en tendens til, at vi vil gøre hunden..

- **moralsk:**

..den gør det, fordi den VED, hvad der er rigtigt og forkert.

- **omsorgsfuld:**

..den vil så gerne behage mig, fordi den elsker mig. (indre følelser)

- **Menneskelig. F.eks. evnen til at se en værdi i ting:**

..den elsker klassisk musik og er rolig, når jeg spiller det, men bryder sig ikke om pop.

Hvorfor tillægger vi så hunden disse værdier?

Et bud kunne være, at det legitimerer vores egne dybe følelser for hunden

- og for mange ejere legitimerer det måske også den plads hunden har i familien

- og måske er det bare generel misforstået kærlighed

Aktivér rovdyret igennem leg

- Gemmeleg.
Søg med legetøj, dummy eller mad.
- Apportering.
Jage, finde og bære ”byttet”.
- Trækkeleg.
Flå ”byttet” i et samarbejde.
- Tyggeben.
Tidsfordriv, der styrker tænder og kæber.
- Hygge.
Samvær med berøring. Styrker hund og fører - forhold.

Stress og utilpasset hunde

Flere og flere hunde lider af stress og har en utryg tilværelse. Nye undersøgelser fra bl.a. Norge viser, at op mod 72 % af alle hunde har psykiske problemer. De viser tegn på stress og utryghed.

Årsagen er, at disse hunde enten er understimuleret eller overstimuleret pga. isolation og menneskets misforstået tilgang til dem.

Adfærdsbiologi og indlæringspsykologi

For at opnå bedre hundevelfærd, skal vi stille skarpt på 2 ting:

- Adfærdsbiologi.
Det hunden gør/gerne vil (rovdyrets grundlæggende genetiske behov).
- Indlæringspsykologi.
Den måde hunden lære på. Altså via forstærkninger og erfaring - og ikke straf.

Vi skal dyrke hundens sande natur på en kontrolleret måde, så den nemmere kan blive en del af vores liv og hverdag.

Vigtigt at vide...

- Hundes adfærd styres af det, der virker. Konsekvensen af adfærden.
- De 4 typer konsekvenser er:
 1. gode ting starter (positiv forstærkning)
 2. gode ting ophører (negativ straf)
 3. dårlige ting starter (positiv straf)
 4. dårlige ting ophører (negativ forstærkning)
- Konsekvenserne skal være direkte. Det handler om god timing.
- Hunden koder andre ting med konsekvensen, når konsekvensen forekommer, hvilket påvirker sandsynligheden for adfærden forstærkes.
- Hunde vurderer konstant omgivelserne for, hvilke konsekvenser, der er mulighed/risiko for, hvis den tilbyder en bestemt adfærd.

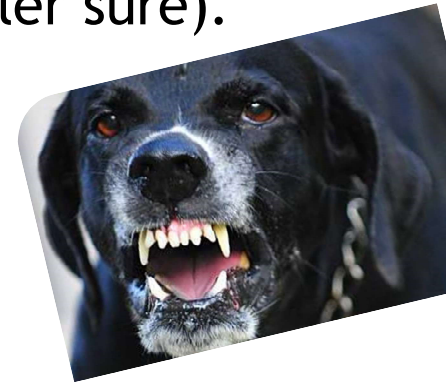
<p>Skaber godt hund/førerforhold</p>	<p>Positiv forstærkning Giver hund godbid Øger sandsynligheden for gentagelse af adfærd</p>	<p>Negativ straf Fjerner godbiden Mindsker sandsynligheden for gentagelse</p>
<p>Skaber dårligt hund/førerforhold</p>	<p>Negativ forstærkning Fjerner smerte ved ønsket adfærd Begrænset/ingen indlæring</p>	<p>Positiv straf Tilføje smerte ved uønsket adfærd Begrænset/ingen indlæring</p>

Adfærdsforstærkere - set med hundens øjne

- Møbler er varme og bløde - og bedre end gulvet - at sove i.
- ‘Så er det ”bytte” (skoen) flået og gennemtygget. Jeg er dygtig’.
- Jagten på naboens ”kat” er stimulerende. ‘Jeg gør det igen...’
- Måtten eller gulvtæppet er perfekt til at tisse på. Det suger tisset.
- ‘Når jeg gøende advarer folk om at komme for tæt på, så hjælper mit menneske (råber af hunden) mig med at gø.’
- ‘Jeg kan godt mærke, at mit menneske er utryg, når vi møder andre hunde på vejen, og jeg skal passe på mit menneske.’
- ‘Hvis jeg trækker i snoren, så slipper mit menneske mig løs nede ved skoven.’
- Osv., osv., osv

Aggressiv adfærd

- Hunde kan ikke opdeles i dem, der bider, og ikke bider (søde eller sure).
- Det er helt naturligt for en hund at knurre og bide.
- En måde at løse konflikter på.
- Bid er en forsvarsmekanisme, når hunden ikke kan/vil flygte.

Hvis vi anerkender, at hunden er et rovdyr, og at rovdyr bider, så vil vi kunne mindste antallet af aggressive hunde. ***Fordi...***

Typiske årsager til en hund bliver overdrevet aggressiv (bider) er:

1. Avl (genetik, hvad ved vi egentligt?)
2. Manglende socialisering (så meget som muligt, så tidligt som muligt)
3. Aversive opdragelsesmetoder (straf)

Frygt er ikke underkastelse

Frygt: Et bange individ er utrygt og kryber eller trykker sig, holder afstand eller søger bort.

(Jagthunden der kryber - jagthunden der løber meget stor cirkel og langsomt i forbindelse med eks. Indkald)

Underkastelse: Det underkastende individ er ret trygt og søger aktivt hen til det dominerende individ for at vise sin underkastelse, f.eks. slik i hovedet.

(jagthunden, der udviser aktiv underkastelse, kommer glad og logrende hopper op slikker hænder-ansigt er tryg)

Fejlagtig opfattelse af hundens adfærd

Eksisterer desværre stadig blandt mange hundeejere.

- Ulydighed
- Selvsikkerhed
- Høj markering
- Skraben
- Bestigning
- Markering på ejer
- Springe op ad folk
- Trække i linen

Det er ikke dominans!

Konklusion om rang og dominans

Det giver ikke mening, at kalde hund og fører en flok. En hundeflok har en arts-karakteristisk livsform, som sort set ingen ligheder har med livet i en menneskeflok. Hunde kan lære at begå sig fint under begge betingelser.

Det er lige så meningsløst, at tale om en rangorden mellem to meget forskellige arter (hund/ejer, hest/rytter). Mennesker viser f.eks. ikke de korrekte signaler (dominansadfærd og underkastelsesadfærd), som flokdyrene behøver.

Mod naturen

Det er faktisk sådan, at hundens naturlige og medfødte adfærd, så som jagtadfærd, gøen, tygge/flå, voldsom leg osv., er den selvsamme adfærd, som vi forsøger at dæmpe eller styre. Vi tilpasser og former den.

Sit, kom, dæk, bliv og alle de andre grundfærdigheder har absolut ingen værdi for hunden. De er ligegyldige og underlige. Derfor er det vigtigt, at det kan betale sig (mad, forstærkning, motivation) for hunden at gøre det.

Til gengæld er grundfærdighederne fundamentet for al vores træning med hunden. Det er også her vi kan vende tilbage til, når vi skal opbygge eller genopbygge et godt forhold til hunden.

Hvad gør vi så? Dialog i grupperne

1. Ser gruppen nogen grund til at ændre den måde, vi forstår, behandler og træner jagthunde på i dag?
2. Hvordan sørger vi for, at hundevelfærden bliver bedre blandt jægere?

Måske kunne vi...

- Starte med at anerkende hunden for dens sande natur. Et rovdyr.
- Stoppe fokus på kommandoer, og tænke mere på konsekvens.
- Sætte kriterier for hunden, som den kan efterleve - og forstærkes i.
- Italesætte straf, og aktiv bruge forstærkninger uden undskyldninger.
- Blive mere bevidste om adfærdsbiologi og indlæringspsykologi.
- Være bevidste om, hvor vigtig timingen af forstærkere er.
- Acceptere, at hunden vil fejle. Dog ikke med vilje. (stirrende øjne).
- Bruge det gode eksempel mere. Lære af de dygtige hundefører.
- Bruge maden som forstærker, så hunden skal arbejde for føden.
- Hjælpe hinanden ved at sætte ord på det, som vi ikke tør/vil sige.